

За кого ромите са нежелани в управлението

фактор на успешността на този тип аргументи си остават трайните стереотипи, предразсъдъци, които вече 12 години, откак правим изследвания по отношение на ромите, почти не се помръдват. Много, много слабо позитивно изместване има в сравнение с '91-'92 година. Очевидно медиите, очевидно държавната политика, очевидно множество фактори които сигурно участват в тях се коренят и в самата общност. Непрекъснато се възпроизвеждат тези стереотипи. Не виждам засега и в перспектива лесни начини да се избегне от тази логика, от този манталитет на мнозинството. Още повече, че самото мнозинство, българите християни, и те не са в добра кондиция. **Правя сега едно изследване - по целите Балкани няма общество с по-паднал гарг от нашето. Смачкан манталитет, смачкана социална психология и когато си в голяма депресия, до голяма степен обезверен, въпреки някои позитивни симптоми, то единственото, което започваш да обичаш, е да мразиш . По български...**

Живко Георгиев

В тази ситуация пред ромите в България на политическо равнище проблемите си остават, те още повече ще се изострят, когато се осъзнае, че сте политически факт. А при това разбиване на политическата сцена, при това разоряване на партиите, при тази липса на някакви доминиращи политически сили вие ще ставате все по-значими за тях, все по-значим фактор. Все повече ще стават кандидати-балансори, само че когато кой не контролира, когато нито една политическа сила не контролира повече от 10-15% от общата баница, и 3% са много, и 2% са много, а ако са 5,6% - още повече. От една страна, сегашните политически играчи все повече ще отчитат фактора ромите. Аз прогнозирам, че основните политически си-

ли много ще се замислят след тези местни избори и вероятно ще тръгнат с разработени активни стратегии за привличане. Сигурно тези стратегии ще бъдат изкуствени. От всяка гледна точка ще бъдат в позитивен дух променени, защото предстоят парламентарни избори и залогът е много голям. Може да се окаже, че ще има 6-7 политически субекта в парламента. Всеки глас става ценен, а се усети, че имате някаква собствена тежест. Това е добра новина като цяло. Вие ставате значими поради разчупването на двете, на три, на четири на полярния модел. Само че колкото по-значими ставате, толкова повече ще се излагате на такъв тип натиск по време на изборите, с каквото сега се сблъскахте. Значи, това е мини-експериментът на това, което ще се случи на големите парламентарни избори. Аз твърдо подкрепям това, което много от вас споделиха, че може би една от най-добрите стратегии за преодоляване на стереотипите е да покажете достойно присъствие в структурите на властта, там, където вече го имате. В един смисъл кой няма да ви допусне във властта, но когато ви допуснат, опитайте се с работата си там да разсеете предразсъдъците спрямо управленския или професионалния дефицит на общността. И да покажете не само на своите, но и на останалите жители на общината, че сте по-честни, по-морални, по-принципални, не етноцентрирани, от които и да е било друг. Значи това може да се окаже най-добрият шанс - едно достойно присъствие в местните парламенти, в кметствата, ако има такива. Това е най-добрата инвестиция в позитивния имидж на общността като цяло. Най-трагично би било, ако върху тези съществуващи стереотипи се наслаждава едно лошо пребиваване в тази власт. Това

ще е зле. Тъй като, ако не е убедително вашето присъствие, то няма да бъде оценено добре дори и от вашите хора. Още повече, че и сега всичките мои изследвания показват една силна резервираност на ромите към ромското присъствие в каквото и да е овластени структури. Значи, ромът, който е във властта, вече е половин ром, та с това трябва да се борите. Значи трябва да се борите с маса стереотипи във вашите среди по отношение на вашия елит. Тъй като там отношението не е много по-различно от отношението към мнозинството. При

българите най-лошите все излизат политиките, мутрите и ромите. Миналата година направихме едно голямо изследване за състоянието на обществото. И какво излезе за образа на врага? Номер 1 бяха политиките, на второ място мутрите и на трето, повтарям, ромите. Това, че са ви сложили в един отбор, не е толкова лошо, то почти е утешително. Аз тогава иронизирах, че от гледна точка на българина най-дезинтегрираното общество това са политиките и крайно време те да се реинтегрират в обществото и неговите проблеми. Общо взето, там политиките бяха описани дори по-лошо и от ромите. От позициите на българските стереотипи - те крадат многократно повече, лъжат, каквото може да им хрумне. Общо взето в политиката е събрано най-лошото, което могат да видят. Този стереотип го има и сред нормалните български ромии по отношение на всеки, който се докосне до властта от вашите среди и това е вече проблем, който трябва вътре, помежду си, да го решавате. Тъй като през тези 12 години не е изграден достатъчно добър модел на общуване между елита в ромската общност и нормалните - точно тези, които проблеми трябва да решава цяло-

то ни общество, а не само вие. Като заключение, все пак виждам доста позитивни неща. Страшно хубаво е, че вече и по места има много будни, много убедителни, конвертируеми млади ромски общественици и политици. Това е една от най-смислените инвестиции на общността в собственото си бъдеще. Само че те трябва да бъдат обучени, професионализирани, трябва да станат професионални граждани. Все пак - заимствайки нещо от ноу-хаута на ДПС и Ахмед Доган. Няма защо да се бяга от това, което е доказано успешно и е добра инвестиция. Цо се отнася до ресурсите, те ще бъдат проблем на всички и вие трябва да сте от тези, които най-сериозно ще трябва да натискат управляващите, дори с малките политически лостове, които имате. И най-сетне да се приеме смислен закон за финасиране на партиите, за действителна прозрачност в политическата сфера. Значи, колкото повече се очуждат големите пари от голямата политика, толкова повече шансовете ще имате вие в тази политика, с много малки хора и малкото пари. Между другото, масовият българин ще ви бъде съюзник. Направете една обща кауза с малкия българин.

мо ни общество, а не само вие. Като заключение, все пак виждам доста позитивни неща. Страшно хубаво е, че вече и по места има много будни, много убедителни, конвертируеми млади ромски общественици и политици. Това е една от най-смислените инвестиции на общността в собственото си бъдеще. Само че те трябва да бъдат обучени, професионализирани, трябва да станат професионални граждани. Все пак - заимствайки нещо от ноу-хаута на ДПС и Ахмед Доган. Няма защо да се бяга от това, което е доказано успешно и е добра инвестиция. Цо се отнася до ресурсите, те ще бъдат проблем на всички и вие трябва да сте от тези, които най-сериозно ще трябва да натискат управляващите, дори с малките политически лостове, които имате. И най-сетне да се приеме смислен закон за финасиране на партиите, за действителна прозрачност в политическата сфера. Значи, колкото повече се очуждат големите пари от голямата политика, толкова повече шансовете ще имате вие в тази политика, с много малки хора и малкото пари. Между другото, масовият българин ще ви бъде съюзник. Направете една обща кауза с малкия българин.

Зълва ми има...

Отива Баро да гласува. Подписва се, взема пликче и влиза в тъмната стаичка. След три дълги минути излиза разтревожен:

- Няма бюлетини на моя човек.
Член на комисията бърза да му помогне
- Ей сега ще ви донесем.
Баро го поглежда снизходително и го успокоява:
- Не се притеснявайте, ще изляза откъндала, зълва ми има.
Райчо Василев

Карикатура **Назъм**

Благодаря, господин работодател, за интеграцията ми...

ПЪЛНИ СТИПЕНДИИ ЗА РОМИ В ЦЕУ - БУДАПЕЦА

Централноевропейският университет (ЦЕУ) с подкрепата на фондация "Форд" предлага десетмесечен подготвителен курс, чиято цел е да подпомогне достъпа на ромии до следдипломно обучение в чужбина. Тази програма ще даде възможност на 16 ромии от Централна и Източна Европа да се обучават в Будапеща. След завършване на курса участниците могат да кандидатстват за обучението си в ЦЕУ или в друг университет. За участие в курса се предоставят пълни стипендии, които покриват разходите за път, обучение, жилище и храна.

Курсът ще започне през март 2004 и ще продължи до декември 2004. За програмата могат да кандидатстват лица от ромски произход от Централна и Източна Европа, които:

- имат завършено висше образование в областта на социалните науки, хуманитарните науки или правото (ако имате завършено образование в друга сфера, трябва да докажете, че сте придобили достатъчно професионален опит в някоя от горните области);
- проявяват интерес към продължаване на обучението си в чужбина;
- имат елементарни познания по английски език;
- желаят да работят в многонационална среда.

Кандидатурата ви трябва да съдържа:

1. Попълнен Формуляр за кандидатстване
2. Автобиография, съдържаща информация за завършено висше образование, професионален опит (ако има такъв), участие в инициативи, свързани с проблеми на ромската общност във вашата страна (ако има такива). Автобиографията трябва да бъде написана на английски език или на езика на страната, чийто гражданин сте.
3. Една препоръка от утвърдена ромска организация
4. Една академична препоръка
5. Писмо, написано от вас, от което да става ясно:
 - защо искате да участвате в тази програма;
 - защо искате да придобиете следдипломно образование;
 - защо проявявате интерес към избраната от вас област.
 Писмото трябва да бъде написано на английски език или на езика на страната, чийто гражданин сте.
6. Копия от всички документи, свързани с висшето ви образование (диплома и академична справка с изучаващите дисциплини, положените изпити и постигнатите резултати)

Моля, изпрацайте кандидатури на следния адрес:

CEU
SEP/"Ford"
Nador u. 9
H-1051 Budapest
Hungary

Крайният срок за кандидатстване е 28 ноември 2003.

Интервюта с кандидатите ще се проведат в България в средата на декември.